

ANNAM LỊCH SỬ

HÃY NÊN HÚT THUỐC LÁ JOB

VIỆC TRONG NƯỚC

TRUNG-KỲ

Thẻ lệ thi vào trường Cao đẳng Công-chính Hanoi về niên khóa 1930-1931

(Cours Supérieur des Travaux Publics)
Kỳ thi vào lớp Cao-dẳng trường Cao-dẳng Công-chính Hanoi sẽ mở cho những viên cán sự các sở công-chính vào ngày 7 Aout 1930. ở Hanoi, Saigon, Haif, Phnom-Penh và Vientiane

Thi-sinh phải nộp đơn cho quan Thủ-hiến xứ mình trước ngày 10 Juillet Trong đơn phải nói rõ mình muốn được hay không những điều đã định trong hai đạo nghị định ngày 15 Avril 1927 và 21 Juillet 1927; nếu muốn được thì lại phải đính theo những giấy của mấy ông chủ mình làm-thành việc mình.

Chương-trình thi y theo nghị-dịch ngày 22 Octobre 1924 đó nghị-dịch ngày 15 mai 1929 sửa lại.

Bài thi chỉ có hai viết thôi và về mấy môn sau đây

- 1) Composition française
 - 2) Algèbre et Nombres sur les dérivées
 - 3) Géométrie
 - 4) Mécanique théorique
 - 5) Calcul trigonométrique
 - 6) Épure de géométrie descriptive ou cotée
 - 7) Physique et chimie
 - 8) Dessin graphique avec lavis
 - 9) Lever de plan et nivellement
- Épreuve théorique

BẮC-KỲ

Vụ bầu cử dân biểu Trung kỳ khóa này định mở vào ngày 10 Juillet 1930.

THANH-HÓA

Cái khố than củi

Thủ lợn cúng bụt !
Mừng làm tháng tư là ngày bụt sinh; người thầy chùa làng Phác thôn, huyện Yên định, có mua một cái thủ lợn lễ bụt rồi biểu dân. Dân ăn uống xong thì đều đau bụng. Trong đó có ông 56 tuổi đau nặng quá đến ngày mừng mười đã quì y về lạc thổ rồi, còn mấy người khác may nhờ nhà thương đến chữa đã khỏi được.

Không biết bụt không quen ăn thịt có đau gì không ?

A di đà phát

VINH

Trước sách lời thời ! !
Kỳ-giả đi qua tòa văn-từ Vinh, thấy cả dân ông dân bà độ mươi người đang ngồi trước thềm than thở. Kỳ-giả hỏi, kẻ thì nói đưa khế trước sách đã hơn một tháng, kẻ thì nói đã gần hai tháng mà chưa xong; hôm đầu đưa tôi thầy kỳ tinh tiên nhân liền, phát cho mỗi người một cái biển-lai, trong không hề ngày tháng; thầy có hoa nghi tới mà lấy khế, nhưng hôm nay tới thì thầy lại ben qua hôm kia; có người tới năm, sáu kỳ như vậy, mà cũng cứ về không.

Dân quê xuống tinh, đi một buổi là mất công tốn tiền một buổi, đi một ngày là mất công tốn tiền một ngày, vậy người có phước-sư xin kỳ ben nhất-dinh, cho người ta khỏi kêu van.

Rõ chuyện

NGHỆ - AN

(HUNG-NGUYỄN)

Bị xét nhà

Ông Lê-văn Đào và ông Lê-văn-Nghĩa ở Phú-long, trước đã bị tình-nghi về việc đó Trai, bắt sang Hà tỉnh, xét vô tội nên đã được tha về. Hôm 11 đây, lại thấy quan phủ và ông bát Tạo đến xét nhà ông Lê-văn-Đào. Quan thấy ở tay ông có thương tích, nghi cho ông có dự việc lời thời ở Họch-Lâm, nhưng thiệt ra, vết thương ấy là vì bị nạn ở-tô.

Xét nhà ông Đào xong, quan đòi cả ông Nghĩa, bảo hai ông phải ở nhà, không được đi chợ Lạng và

chợ Hiếu, là hai chỗ các ông buôn bán lâu nay. Qui-khanh

(THANH-CHƯƠNG)

Qui-khanh

HÀ-TỈNH

Đàn bà Lão !

Bản to

QUẢNG-BÌNH

Phu đồ những tệ

Các khách bộ hành ai cũng than van về chuyện mấy chú phu đồ ở bến Võ-xá đưa qua bến Quán Hàn (cách Đông-Hới 8 cây số) vì trong băng yết chỉ nửa xu mà các chú bắt trả đến 4, 5 xu, và cầm hành khách lại, chực khi nào người đồng mới chịu cò-eo.

Thật là một điều bất tiện cho khách bộ hành, trạch nao họ không than phiền !

Một người đi đò

QUẢNG-NAM

(DUY-XUYỄN)

Họ cũng lợi dụng được mới lạ chứ !

Chính-phủ có thông sức về vụ thuế năm nay tất cả đình và điền mỗi đồng thì nộp phụ phí hai xu (502). Mọi năm những người thừa-bánh trong hương thôn hay phủ thâu không chừng, dân hay kêu ca, nên mới đình ra luật ấy để có chừng mực, đừng dân gian khỏi bị thiệt hại. Thế mà bọn tham gian kia không những không chịu thôi thêm những ấy mà lại bóc lột thêm nữa, vì như mấy năm trước họ thâu một mẫu ruộng đến 2500, (trong ấy đã dư số phụ phí) năm nay có tờ thông-sức ấy họ lại thâu đến 2555. Cái tệ này chánh-phủ nên xét mà triệt đi thì cái tờ sức trên mới có hiệu lực.

II.

BẮC-KỲ

Câu chuyện cử dân-biểu

Kỳ bầu cử năm 1926 thì ở Trung-kỳ và Nam-kỳ có vẻ náo nhiệt (ở Trung-kỳ thì trong mấy hạt có hàng ngàn-sĩ và anh em thiếu niên nhóm họp này nọ; ở Nam-kỳ đi diễn thuyết cũng đáng báo cở động) mà ở ngoài Bắc thì cứ điềm nhiên làm theo lối cũ.

Gần mấy lối nay, mấy ông Dân-biểu Bắc-kỳ có nhiều nhíp tổ cái báo sắc của mình, như kỳ hội bắt thường ngày 13 Mars đồng nhan không dự bức điện gửi về bên Pháp và về vấn đề « giao quyền cho quan lại bán xứ » hơn phần nửa tổ tình không ưng thuận (có tờ yêu cầu 78 ông nghị ký tên). Đến kỳ bầu cử sắp đến đây lại bàn nhau mở một toàn hội cho các người ứng cử tuyên bố chánh kiến mình cho người bầu cử nghe v. v. ... Về báo mấy ông dân biểu có vẻ hoạt động, như thế (nói ở trong một nước mà chính thể đại nghị còn ấu-tri như nước ta) mà bên nhân dân cũng vì thế mà sốt sắng lắm, lo tình bán bạc rất rộn rục.

Ở Bắc-kỳ như thế, còn ở Trung-kỳ ta thì vẫn để bầu cử năm nay nghe lạnh như giá. Ngoài bài ông nghị trưởng và ông thư-ký rõ các bạn cứ giữ cái nghề mình lại thì

không nghe nói ai định ra ứng cử mà tuyên bố chính sách mình, mà trong nhân dân cũng không nghe ai nói bán đến. Thế là vì sao ?

Một người dân Trung-kỳ ở Bắc

Viết tên và chỗ ở cho rõ

Gần đây hẳn báo có tiếp được mấy bài lai cáo do một người ở Triệu-phong (Quảng-trị) gửi lại mà dưới ký tên chỉ là M. tr. C., Triệu-phong, Quảng-trị. Những chuyện trong các bài ấy vẫn có giá trị và cũng việc ích chung, song viết tên và chỗ ở không rõ (adresse insuffisante) nếu có điều muốn hỏi lại, không biết gửi thư về đâu. Vậy ai gửi những bài ấy, xin viết tên và chỗ ở cho rõ, thì bản báo vui lòng đăng ngay.

TIẾNG-ĐÁP

GIỌNG RĂNG NÊN CHÚ Ý

Kính cáo các ngài biết cho rằng: Tôi ở Hải-phong mới vào, chuyên nghề giông răng các thứ răng, răng vàng, trắng, đen, và chữa nhọt răng v. v. như giá tiền tùy theo không thể định trước được, tôi xin ước giá phải chăng, không đau đớn gì cả. Xin ở lại một hai tháng thôi, các ngài muốn giông răng nên mau mà lại khéo như mất đi

Kính cáo

TSAI-TYAK HONG

Quirier Dentaire

Chez HOTEL CHEONG-SHING

Rue Paul-Bert. Gần cầu

GIÀ-HỘI HUẾ.

CÁC BÀ, CÁC CÔ...

kính nguyệt không đều, tháng có, tháng không, hoặc nhiều hoặc ít thân-thể gầy mòn, da mặt xanh xao, thì nên kịp uống thuốc

Điều-kinh-chúng-từ-hoàn

CỦA HỒI THAM-THIỆN-ĐƯỜNG

Thuốc này viên tuy nhỏ mà công - hiệu rất to, nặng lắm, dùng trong 4, 5 hộp là lành ngay, mặt mũi hồng hào, thiệt là một thứ Điều-kinh thánh dược.

Mỗi hộp giá 1\$50

Lạng-Sơn 25 Octobre 1929

Thưa ngài,

Tôi liền xin một nửa (nửa chai dầu Khuynh - điệp) đem về để chữa thử cho nhà tôi có-mang đã sáu tháng, và mấy người nhà mới lên đây, vì thủy-thở bắt phục mà ốm đau mãi. Khi sốt, khi cảm, khi ho, khi đau mình rức xương, khi đầy dạ đi rửa, thuốc thang chạy chữa đã nhiều, nào thấy lang ta, nào thấy lang Mường, nào thuốc chen, nào thuốc lá, mà cả đến các thứ dầu khác nữa, nhưng chỉ khỏi tạm được vài ngày, rồi bệnh đầu lại hoàn đẫy. Khi tôi dùng dầu Khuynh-diệp để nhà tôi và mấy người nhà vừa uống, vừa xông như trong đơn đã dặn kỹ, thì thấy bệnh tình thuyên giảm mau chóng quá, chỉ vài ngày là thấy tuyệt căn các chứng bệnh. Từ đó đến nay ai nấy đều được bình yên vô sự, đêm ngủ yên giấc, ngày ăn ngon miệng. Thực là tôi không ngờ dầu Khuynh - điệp lại được hay đến thế.

Lương-thiện-Tâm, Châu Bình-Gin

LANG-SƠN (Bắc-kỳ)

CHỈ CÂY NƠI MÌNH

(PHIÊU - LƯU VÀ XÁ - HỘI TIÊU-THUYẾT)

Tác giả: HECTOR MALOT

GIANG-HA dịch:

56 42

Chương thứ hai mươi lăm

(Tiếp theo)

« Ô-rê-li ! » tiếng ông Vu-phần kêu.

Cái tên ấy lần này con Bé-rin không dám quên là cái tên của nó nữa.

Bà nay cũng như hôm qua ông Vũ phần bảo dịch cho ông nghe. Nhưng hôm nay không phải dịch là « Tô-cách-lan Tân-vân », bà nay ông lại đưa một tờ Thương-mại công-báo nói về tin tức mùa lúa. Nó không phải tìm lâu như hôm qua, chỉ xem qua rồi dịch liền từ đầu đến cuối.

Dịch xong ông Vũ-phần cũng bảo con Bé-rin đọc đi qua các xướng

nhưng lần này vừa đi vừa hỏi:

« Mày bảo rằng mày đã mất mẹ, vậy mày mất mẹ từ khi nào ? »

« Đã được 5 tuần lễ. »

« Mất ở Ba-ri à ? »

« Vâng. »

« Con cho mày ? »

« Cha tôi mất trước mẹ tôi sáu tháng. »

Khi nói câu ấy thì cái tay con Bé-rin giục mạnh Ông Vũ-phần vì nắm tay nó nên biết được cái tin ấy đã làm cho con Bé-rin rơi xa trong da xiết bao. Ông hỏi tiếp:

« Cha mẹ mày khi trước làm nghề gì ? »

« Chúng tôi có một cái xe, chúng tôi vừa đi vừa bán đồ làm sinh kế. »

« Bán ở gần Ba-ri phải không ? »

« Khi ở xứ này, khi thì đi xứ khác. »

« Khi mẹ mày chết thì mày bỏ Ba-ri mà đi phải không ? »

« Vâng. »

« Sao vậy ? »

« Vì mẹ tôi trước khi chết đã cần dặn thế nào cũng phải về phía

Bắc mà tìm bà con của cha tôi. »

« Vậy thì sao mà mày đến đây ? »

« Khi mẹ tôi gần chết thì phải bán tất cả đồ đạc, nào xe nào lừa; cái món tiền ấy lo thuốc thang cho một con giao con, một cục xà phòng, một cái khăn may, hai cây kim, một lọn chỉ, và một cái đĩa đồ chỉ đường đi. Đó là cả của cải của tôi. »

« Mày biết đường đi đó à ? »

« Trong khi đi đường trường như chúng tôi, thì phải biết xem địa đồ mới được. Những đồ đạc trong cái xe hồi trước, chỉ còn cái đĩa đồ ấy là tôi giữ lại không bán. »

« Đến đây ông Vũ-phần hỏi: »

« Phía bên tay trái là có một cây còi thì phải không ? »

« Vâng, chúng quanh góc lại có ghế. »

« Chúng ta hãy đi lại ghế ấy mà ngồi. »

Khi ngồi xong, nó lại kể tiếp câu chuyện. Bây giờ nó không cần phải tóm tắt vì nó nghe thấy ông Vũ-phần tỏ ý thích nghe câu chuyện của nó. Nó kể đến đoạn nó đi giữa rừng

lại một đũa con nít như mày. Vậy mày sẽ kể nốt câu chuyện. Thế là trong túi mày bây giờ chỉ còn có một trăm bảy xu..... rồi sao nữa ? »

« Trong túi tôi còn mấy tiền, và một con giao con, một cục xà phòng, một cái khăn may, hai cây kim, một lọn chỉ, và một cái đĩa đồ chỉ đường đi. Đó là cả của cải của tôi. »

« Mày biết đường đi đó à ? »

« Trong khi đi đường trường như chúng tôi, thì phải biết xem địa đồ mới được. Những đồ đạc trong cái xe hồi trước, chỉ còn cái đĩa đồ ấy là tôi giữ lại không bán. »

« Đến đây ông Vũ-phần hỏi: »

« Phía bên tay trái là có một cây còi thì phải không ? »

« Vâng, chúng quanh góc lại có ghế. »

« Chúng ta hãy đi lại ghế ấy mà ngồi. »

Khi ngồi xong, nó lại kể tiếp câu chuyện. Bây giờ nó không cần phải tóm tắt vì nó nghe thấy ông Vũ-phần tỏ ý thích nghe câu chuyện của nó. Nó kể đến đoạn nó đi giữa rừng

gặp lúc trời giông tố, rồi khi hết cơn mưa nó lần lần ra đi. Khi kể đến đây ông Vũ phần hỏi:

« Vậy thì mày không có gì đi đưa tay xin mà sống phải không ? »

« Thưa ngài tha chịu đi, chết chứ tôi không muốn chịu nhục. »

« Như vậy thì mày mới định thế nào mà sinh nhai, nếu mà không tìm được việc làm ? »

« Khi ấy trong lòng tôi không mơ màng hy-vọng gì hết, tôi chỉ mong cho đi được, con sức mạnh bao nhiêu thì đi được bấy nhiêu. Đến khi tôi đi không được nữa thì tôi mới đánh năm chú; nhưng cũng may nếu tôi mà ngủ sớm đi một giờ trước thì chắc đã xong đời rồi. »

Nó lại kể chuyện lúc ngủ nằm trong rừng, nhờ con lừa Ba-ly-ca liềm và há hơi trên mặt, và nhờ mu bán đồ dao cho ăn cứu chết v. v. Đến lúc ở nhà với mẹ Ru-cô-ri nó nói thêm tức; bây giờ nó mới nói đến khi đi gặp con Rô-za-li:

« Khi tôi cùng đi đường và cùng

nói chuyện về chi Rô-za-li, thì tôi mới hay rằng tại các nhà máy của ngài có nhận người làm công. Tôi liền đến xin làm; họ đưa tôi ra làm số va-gôn. »

« Vậy thì khi nào mày sẽ đi tìm xứ ở của bà con mày ? »

« Câu hỏi này làm cho con Bé-rin không ng. »

Nó nghĩ một hồi rồi trả lời:

« Thưa ngài tôi không định đi nữa. »

« Vậy thì bà con mày thì sao ? »

Tôi chưa từng biết bà con tôi; và tôi cũng không rõ họ có sẵn lòng đón rước tôi không, vì họ giận cha tôi. Lúc trước tôi định đi tìm họ, vì đã cùng đường không còn ai mà nương dựa. Nhưng nay đã có công việc làm, thì tôi tưởng ở đây là tốt hơn. Nếu đến tìm bà con mà họ xô-đẩy không nhận, thì tôi mới làm sao bây giờ ? Bây giờ ở đây đã không đói, nếu phải đi lưu lạc như lúc trước thì khôn cho tôi là dường nào ?

(Còn nữa)

NAM-DINH

TÒA NAM-AN NAM-DINH
Xử vụ ba đảng viên Cộng sản
Chắc các độc giả còn nhớ rằng mới đây ở Mặt-ban Nam-dinh có bắt được ba đảng viên Cộng-sản là Trần Văn Sửu, Nguyễn Hợi và Bồ tại Xuân. Khi bắt được ba người này, lại có bắt được nhiều truyền đơn và các vật liệu dùng để in truyền đơn nữa.

NHÂN-ĐÀN

CHỈ VÀ RẬN TRANH BIỆN NHAU

Chỉ và rận cũng là một loài trùng gỏi sian trong da thịt người. lấy nghề hút máu người làm sinh nhai, nhưng hác chỉ kia ở bộ-phần trên (đầu tóc), mình lại đen, còn hác rận này ở bộ-phần dưới mà mình trắng. Một ngày nó lách cõng nhau nơi giáp giới trên lông dưới tóc. Vừa nhíp ông «Người» dương một ngón, hai bác mở một cuộc đàm t oại mà có ý nói xấu nhau. Chỉ bảo Rận rằng: «Tôi với chú tuy cũng một nghề sinh nhai như nhau, song chú không bị tôi dẫu: Tôi ở nơi cao và sạch, dẫu người là loài thú của tôi, phần người là vườn nhà của tôi. Kể trong cõi người tôi sung cao hơn trong, không nơi nào qui hơn tôi phần «dầu»; tôi đã chiếm nơi ấy làm đất thực dân, phần quyền lợi không ai động đến mà còn nào dầu thơm, nào nước hoa, lời bay nhẹ mũi, rồi là một cõi thiếu-độc cực lạc; còn dẫu găm móng vuốt sẽ hãnh phước đó. Còn sin qua đời, thì chỉ được một cái áo bưng ma thôi, ăn không chịu cái gì, ở không tranh chỗ nào, dẫu chỗ ở bầu trời, hề được ăn là chú chun vào. Trong loài trùng có hạng chú, làm cho mất cá thể diện danh giá của loài trung; từ nay về sau, chú đừng tự nhận là đồng loại với tôi nữa.»

đem chữ Hán gậy cho người nước ta, thì nước ta mới có văn-tự; từ đó tới giờ, trôi ba nghìn năm, người ta gọi rằng người biết chữ đều là người biết chữ Hán. Chữ Hán gọi là chữ mẹ đẻ của nước mình cũng có thể được. Chẳng nói gì xa, tức như thoát mở miệng ra, thì những tiếng đạo đức, nhân-nghĩa, phứ-quí, phong-tiêu, cho đến bao nhiêu danh-từ thuộc về nghề làm ăn, như kỹ-nghệ, bách-công, đôn-diên, khai-khẩn v. v. đều chữ Hán cả. Những tiếng thường nói như gia đình, luân lý, lịch sự, tài tình v. v. cũng vậy. Các chữ đó đã là hán-văn, tất phải biết cái nghĩa hán-văn; vì không biết cái nghĩa hán-văn, thì chỉ quen miệng nói bừa, truyền lộn trao lầm, làm hại cho thế đạo, nhân tâm không biết bao nhiêu.

Tôi xin cử một vài chữ như Lạ như « phong lưu » nghĩa là « thời giờ »; chliun nói rằng: con cháu của tôi tên cha ông nào thì cái duy phong lưu truyền không bao giờ tiêu diệt được hết. Người ta trông thấy con cháu con có thể n ắc vào đến từ tiên. Đời xưa có câu thơ rằng « văn thì phong lưu kim tượng lữ » mà tục ngữ cũng có câu rằng « vô sách còn giữ lấy lễ ». Nghĩa hai chữ phong lưu là t ế. Vậy mà theo miệng tục bấy giờ thì gọi phong lưu là những hàng trau áo dũi mũi, loa loa ra g cươi. Kể văn-hoa là văn-miền thời xưa coi giống đó một đồng xu, đem ra kiếm tìm què mua tiền giá rẻ rồi bỏ vào sau ôi túi !

Lại như hai tiếng « lịch-sự » cũng gốc ở hán-văn mà ra. « Lịch » nghĩa là trái, « sự » nghĩa là việc. Làm một người mà trái qua mọi việc thì có việc gì chẳng hay. Ông không-tử, tuy một bậc Thánh, mà khi làm chức Ủy-lại coi những việc công lương thuế gạo rất là công-bình, khi làm chức thàng-diên coi các việc chăn nuôi trâu dê rất là sanh sôi. Như thế mới là lịch-sự. Người nước ta u ông Trần-nhất-Duyệt là một vị thượng-tướng của An-vương, mà đến khi vào đất phương-dĩ thọc nê những việc tay chân với ông, nên dân gian gọi ông là ông Đào duy-lữ là một tay đề sự vương-tá, mà khi vào Thuận-hoa thì tăng lam khảo các việc hái củi chăn trâu, vì có tài nhìn khổ bêu gao mới gây nên sự-nghiệp khai-quốc. Xưa người ta qui - trong những hàng người ấy mới ra hai tiếng « lịch-sự ». Hán-văn có những câu: « canh lịch-sự hiên, am lịch-sự an » cũng là nghĩa đó. Nếu một lịch-sự, thì làm một người rất hữu dụng; làm sự-nghiệp chắc hay làm ngoại giao chắc giỏi, làm danh nho lương-tướng chắc nên. Có phải lịch sự như cách người bấy giờ đâu ! Người bấy giờ

ăn thiệt ngon, mặc thiệt đẹp, chơi thiệt sang, giáng giếp thiệt bánh bao mà lại thọc những rách ba que số lá, bầm - thura thiệt laab - lợi mà lại sành những giọng bát-giác lục - lừng; chân tay không bao giờ lấm một chút đất, rõ ràng là gai cấm cung; mà mặt không bao giờ tròn một tí què, nhướn như là công t ệ bội; bảo làm việc thường, thường chẳng hay; bảo làm việc công, công không biết; chỉ biết một cách mài miệng ngời ăn, vinh rầu xem bát mà thôi. Người như thế mà tục vẫn gọi là người lịch sự, có khác đi bộ nhìn ở trong trò rối, lơ thơ ở trên bàn cờ đâu !

Ôi vậy, lịch sự như vậy ! chẳng phải nhậ làm hai chữ lịch sự hay sao ? Bởi vì hán-văn lâu ngày chẳng còn nữa, nên cái ý nghĩa hán-văn lâu ngày « ang lo mờ. Chẳng bao lâu nữa, những tiếng ai quốc đồng bào cũng theo những tiếng lịch-sự, phong lưu mà mất cả sạch nghĩa gốc. Có sao vậy ? Chữ Ai ai cũng biết là là yêu, chữ quốc ai cũng biết là là nước; nhưng cái vì không học hán-văn t ỉ có biết đâu nước ngoài; làm cho văn-hóa đời t ế; gây nên tác trở về đường giao-thông (khác từ dùng những tiếng cách-mang, văn-hóa. « nhĩ ! Từ nay đã giờ mất quân phiệt mà lại dùng ra công kích Diêm, cho Diêm là quân phiệt. Rồi là nói không nhảm sau ời) Nhật-phản-đối việc vậy Đại-khẩu Trước có tin Tướng phải hải-quân đến vậy của biển Đại-khẩu (Takou) để chôn

Trên đó tôi nói cái ảnh-hưởng về tinh thần. Bấy giờ tôi lại nói cái ảnh-hưởng về sự thực. Từ như gia phở ở nước ta một đời hai đời gần đây, hoặc có kẻ chộp bằng chữ quốc ngữ và chữ Pháp chẳng ? Còn như ba đời sắp đến cho đến đời tiền t ế thì t ế, chắc là gia-phở si cũng chộp bằng hán-văn. Nếu người trong một họ hoàn toàn không biết hán-văn, thì con cháu ông Trần-quốc-Tuấn có khi nhầm lẫn là con cháu lão Trần-lịch-lễ; con cháu ông Lý-thường-Kiệt có khi nhầm lẫn là con cháu cụ Lý-chiều-Hoàng. Nét ngang nề « đ đ không ranh, thời « địa hi » « thiên hồ » cũng thấy kể; E có lúc xếp quách giã-phở đem đay về tương ! không biết ông cha ta là hồ quén giống tròn giống ! Như thế cũng phải chỉ vì cái chữ không hiểu hán-văn mà ra vậy sao ? Còn như kẻ về văn-chương thì những kẻ danh-từ mờ, hoặc viết vào sách quốc ngữ, hoặc đã g lên gậy « tá-tích », chừ những chữ « mục - đích », « phương - châm », « sự-loan », « kết-quả » v. v. đều là những chữ pha trộn hán-văn vào. Không nói người xem, chỉ những kẻ viết muốn cho người xem cũng không thể bỏ hán-văn được.

VIỆC THÊ - GIỚI Á - ĐÔNG

TRUNG HOA

Qui-Đức đã bị quân Tưởng chiếm lấy

Tin báo tân 19 Mai. - Tin báo Nam-kinh nói rằng ở mặt Lũng-hải, quân Vạn-Tay-la-Tài bị đại-bại; Qui-Đức sắp bị quân Tưởng chiếm lấy.

Tin báo tây ngày 21 Mai nói rằng: sau mấy tuần bại-chiến, quân Nam-kinh do Tướng-giới-Thạch đốc-suất đã chiếm lấy Qui-Đức. Nghe nói bên bọn Nam-kinh chết hết 1.500 người, bắt được 5.000 người tù, « cõ súng trên và nhiều súng cối xay (Tranh-chấp về cũ nhân, hại cho dân chúng thì có chỗ chớng lợi chút gì. Tướng hơn, Tướng làm ông « hoàng-đế kim thời »; Diêm hơn, Diêm chiếm nhiều nhiều quyền lợi. Thế mà thiệt mạng đến hàng nghìn người, nghĩ có bị thảm không?)

Diêm-thích Sơn giúp cho Phùng 10 cò máy bay

Theo tin Thương-hải thì Phùng-ngọc-Tương vì còn thiếu bộ quân hàng không, có yêu cầu với Diêm Thích-Sơn giúp cho mười máy bay để cõ máy bay. Phùng phải cho Tân-quốc-Đương tới Bắc-bình để-chức bộ khố-g-quân, hân trong một tuần lễ phải thành-lập

Phùng ở Diêm sơn lập một trường máy bay, đã chuẩn-bị đủ cả. Ở gần Dich-sơn cũng sắp sửa có danh nhân to

Tướng tuyền - bổ tới-trạng Diêm Phùng

Bộ tuyền-truyền của chính-phủ Nam-kinh mới phát-biêu một tờ tới-trạng Diêm và Phùng, đại khái nói Diêm phá hoại cách-mang; độc-hai nhân dân, đoa nình nước ngoài; làm cho văn-hóa đời t ế; gây nên tác trở về đường giao-thông (khác từ dùng những tiếng cách-mang, văn-hóa. « nhĩ ! Từ nay đã giờ mất quân phiệt mà lại dùng ra công kích Diêm, cho Diêm là quân phiệt. Rồi là nói không nhảm sau ời) Nhật-phản-đối việc vậy Đại-khẩu Trước có tin Tướng phải hải-quân đến vậy của biển Đại-khẩu (Takou) để chôn

(Còn nữa) S. S.

đường không cho Trương-học-Lương chủ-biê-như tương-thực suốt cứu cấp cho Diêm Nhật được tin, hết sức kháng-ghì, nói rằng làm thế là trái với công-pháp quốc-tế.

Ở Trung-Hoa có nhiều nữ-dân-giới viên cộng sản

Theo D P. 23 - Trung ương Đảng Hân, số nữ đảng viên Cộng-sản rất nhiều, phần nhiều, bởi tốc độ gia tăng của Đảng. Người nào có học thì làm việc ở phòng giấy coi việc tuyên truyền và trình thám Người nào không biết chữ thì nấu ăn, giặt giũ, may vá và đi giặt rửa giấy tuyên truyền.

Người nữ thanh-tu Cộng-sản tên là Lý-Tin-Linh mới bị bắt trong miền Triên-sou thuộc về phía bắc Sơn-dân, Lý có thân trong Ủy-hạo chấp hành phụ nữ ở Triên-sou. Lý từng điểu-thuyết khuyến khích thuyết định công để yêu cầu tăng thêm tiền công. Lý là một tay tuyên truyền chủ nghĩa Cộng-sản rất háng hái.

Tình hình Lương-Quảng

Chiến-tranh lại đứ đội Quân Trương-Phát-Khắc đóng quân theo dãy Bình-Lạc. Cung-thành, hạ-huyện tiến đánh phía bắc Quảng đông. Quân Quảng-dông 41 đánh Tầm châu, vì thấy đội tiền-phong quân Trương đã đến biên-giới Việt, nên đã kéo trở về.

Bon Trần-lê Đứng, Chu-thiệu-Lương, Đàm-đạo-Nguyên, Thái-dinh-Giới ngày 18 đến Quảng châu bàn cách phòng-giữ tỉnh Việt; ủy cho Đứ-hân-Mưu lên giữ Ngô-châu, Tướng-Đình-Vân, Thái và Đàm đều lên man Bắc-giang.

ÀU-CHÂU

Ở Đức, có biểu tình phản đối chính sách thực dân của chính phủ Lao-Đông Anh

Cologne 20 Mai, Imp. - Ở Cologne (Đức) có 600 người đến trước quán lãnh-sự Anh gây nên xung đột, lấy sắc đỏ mà nhuộm khắp đường, lại viết những câu này; « Đứ ho Âu-đó được yên ! Đánh đứ thủ tướng M c Donald ! » M Donald là thủ tướng Anh, thuộc về đảng Lao-đông cải cách. Bon biểu tình đánh về cửa sổ nhà lãnh-sự, khi cảnh-sat đến đều lên xe máy mà đi. Nhà đương cục đứ đã phong cõ vàng quán lãnh sự Anh.

Chính phủ Lao-Đông cải cách Anh sắp bị đổ chông ?

Arp - Các ông nghị Lao-Đông họp bởi nghị sẽ bàn về chính sách đối với thổ-thuận thất nghiệp. Người ta đoán rằng nếu hạ-nghị-viện không tin nhiệm Mac Donald về đứ ấy, thì M Donald sẽ giải tán Nghị-Viện Tin ngày sau, một trong cuộc biểu-quyết, chính phủ chỉ hơn cõ 15 phiếu tán thành mà thôi.

85 nghị-viên đảng bảo thủ cõ thảo một

NƯỚC MẮM BẮC-ĐẦU

ĐỒNG LỆ THƯƠNG-CỤC QUẢNG-BÌNH

Số làm tại cửa ĐỀ NHẤT-LỄ cách tỉnh lỵ 1 kilometre

Đã được nhiều nhà du lịch tây và t ỏi quan sát tại chỗ làm, chứng chỉ sự tinh khiết và được đặc t ợng ban khen là ngon không phá hại, có thể để hàng mấy mươi năm không đổi mùi.

Bản hiệu đã bán khắp cả Bắc-kỳ, Trung-kỳ, Nam-kỳ và Ai-lao.

Mong rằng các ngài lưu tâm bảo người nhà mua nước mắu Bắc-Đầu để dùng hay đem làm quà « hơban còn hơn cho vật khác

Thơ và tiền bạc xin cử gởi cho M. TRẦN NHẤT TÂN là Directeur của bản hiệu ĐỒNG-LỆ THƯƠNG-CỤC

1) VĂN CỔ KHÍ-PHÁCH NÊN XEM NGUYÊN-CÔNG TRỨ VẤN-TẬP;
Thơ phú: 0540 - Ca-trù 0540.
Toàn-tập (có phụ thêm Tiểu sử) 0580
2) HỌC CHỮ HÁN KHÔNG KHẢ THẤY:
HÁN-VĂN TÂN GIÁO-KHOA THƯ;
Lớp Trung đẳng (cours moyen) 0580
Lớp Cao đẳng (cours supérieur) 0585
Do ông LÊ-THƯỚC, Lycée Albert Sarraut Hanoi, soạn.
Các hiệu sách lớn tại HANOI, VINH HỒ, SAIGON, đều có bán

PHÒNG-TÍCH

Bình Phòng Tích... đơn bà sức kém thường hay... từ 25 đến 50 tuổi hay bị ốm... có ham tình dục hoặc ăn uống gì quá độ...

- HUE: Vĩnh Lương, commerçant phố Huế
TOURANE: Trần tài kiam - Huynh avenue du Musée
TOURANE: Nguyễn tài Huệ phố Đà-nẵng
NHATRANG: Mừng Lương Tour Quang
TAMQUAN: Hiếu ông Đình Cầu
QUANGNGAI: Nguyễn ông Anh Thạc
QUANGNGAI: Chê Hoàng Á Sáng Vệ; Sinh Bay, phố Gare
VINH: Khắp ba kỳ có Đại lý bao cả.

ĐỌC-GIẢ LUẬN ĐÀN MỘT VĂN-ĐỀ BÀN VỀ HÁN-VĂN

Hán-văn ở đời bây giờ có nên để-xương nữa hay không?
Câu hỏi ấy thiệt là khó trả lời.
Bản rằng nên để-xương thì người ta có một lý cớ. Cớ rằng: Thế-giới bây giờ là một t ế-giới khoa-học, nhân-vật bây giờ là nhân-vật qui-lý-học. Hán-văn đã không có gì là khoa-học mà lại trái hẳn t ỷ họ thì còn để-xương hán-văn làm gì? Thế thì không để-xương hán-văn nữa là phải.

CHỈ - KHÁI - TÂN
HIỆU CON BƯỚM-BƯỚM
Thuốc ho bột mới gói giá 0510
Thu thuốc ho này trừ đóm nhướn hể rất là tài tình, hể ai mắc phải bệnh ho, bắt cứ mới hay ho đã lâu ngày hoặc ho gió ho khan (không đóm) hoặc ra đóm đen đóm vàng, hay ho ra huyết, đóm xanh, nam, phụ, lão, ấu đều dùng được cả, hể ai có bệnh ho nếu mua thủ một gói mà dùng, mới biết như trên này không sai. Bản Dược - phòng và các nơi Đại-lý đều có phát sách thuốc cả, trong những tỉnh ở xứ Việt-Nam đều có Đại lý của Bản Dược-phòng.

CHỈ - KHÁI - TÂN
HIỆU CON BƯỚM-BƯỚM
Thuốc ho bột mới gói giá 0510
Thu thuốc ho này trừ đóm nhướn hể rất là tài tình, hể ai mắc phải bệnh ho, bắt cứ mới hay ho đã lâu ngày hoặc ho gió ho khan (không đóm) hoặc ra đóm đen đóm vàng, hay ho ra huyết, đóm xanh, nam, phụ, lão, ấu đều dùng được cả, hể ai có bệnh ho nếu mua thủ một gói mà dùng, mới biết như trên này không sai. Bản Dược - phòng và các nơi Đại-lý đều có phát sách thuốc cả, trong những tỉnh ở xứ Việt-Nam đều có Đại lý của Bản Dược-phòng.

CẢM TẠ ƠN CỨU MỆNH
Tên tôi là Dương-lục-Lang ở phố hàng Than n 2 Hanoi, tôi có mắc phải bệnh ho đã lâu và ho đến nỗi không đi lại được, bệnh tình rất là nguy hiểm, đi hết hiệu này sang hiệu khác để mua thuốc điều-trị nhưng cũng vô hiệu, sau tôi thấy hiệu thuốc Đại-Quang có bán thứ thuốc ho «CHỈ-KHÁI-TÂN», tôi mới mua uống độ một thang thì thấy khỏi ngay và lại đi làm ăn được như xưa. Tôi không lấy gì mà tạ ơn tiên-sinh được, mới dâng báo chương để giới-thiệu đồng-bào biết là thứ thuốc hay không đau bụng. Nếu có mua thuốc xin nhận cho kỹ chữ hiệu và con nhân Bướm mới khỏi lầm thờ giã.
Dương-lục-Lan

ĐẠI-QUANG DƯỢC-PHÒNG
46 B Ề Tồng-đốc-Phương CHOLON - 47 phố hàng đường HANOI - đại-lý: số 51 phố khách HAIPHONG

